

NESDB Report

ยุทธศาสตร์

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๘ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

แผนฯ ๑๐

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ Office of the National Economic and Social Development Board

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ
สู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน

ปาฐกถาพิเศษ

นายกรัฐมนตรีเห็นว่า ทิศทางในการพัฒนาประเทศในระยะต่อไปอีก ๕ ปีข้างหน้า จำเป็นต้องวางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอย่างชัดเจน ปฏิบัติได้ เพื่อให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนร่วมกันสร้างสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืนให้เกิดขึ้นในประเทศไทย

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ มุ่งสู่ “สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน”

พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แสดงปาฐกถาพิเศษเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน” ในการประชุมประจำปี ๒๕๔๙ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ ที่ผ่านมามีว่า

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร

เรื่องในเล่ม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ นับเป็นแผนของวิสัยทัศน์ ที่มุ่งสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง และยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปฏิบัติ

โดยเห็นว่าจะต้องให้คำจำกัดความสังคมที่มีความสุขในระดับประเทศด้วยว่า สังคมที่มีความสุขคืออะไร เพราะคำจำกัดความความสุขของแต่ละคนนั้นแตกต่างกัน และการยึดคนเป็นศูนย์กลางนั้น จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบควบคู่กันไปด้วย เนื่องจากระบบวางโดยคน หากได้คนดีคนเก่งมาวางระบบ ก็จะได้ระบบดี และเมื่อระบบดีแล้ว แม้ว่าคนที่มาทำงานต่อจะมีความสามารถน้อยกว่าเดิม ระบบก็ยังสามารถบังคับให้ดำเนินงานไปได้

นอกจากนี้ ยังควรสำรวจตัวเองว่า วันนี้ประเทศไทยอยู่ ณ จุดไหนของโลก ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม รายได้ การรักษาไว้ซึ่งจริยธรรม คุณธรรม เป็นต้น โดยควรกำหนดว่า ในอีก ๕ ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะไปอยู่ที่จุดใด เช่น หากกำหนดว่า ปี ๒๐๒๐ ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เพื่อจะได้เตรียมการ

- ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืน
- ๒ แผนพัฒนาต้องปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
- ๕ วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย
- ๕ บทบาทการขับเคลื่อนของภาคีการพัฒนา
- ๖ ข้อเสนอแนะต่อร่างแผนฯ ๑๐

แผนพัฒนาฯ : ต้องปฏิบัติได้ อย่างเป็นรูปธรรม

นายสุรพันธุ์ เวชชาชีวะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ในการประชุมประจำปี ๒๕๔๙ ของ สศช. เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ โดยได้ชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นของแผนฯ ๑๐ การผลักดันแผนพัฒนาฯ ไปสู่ทิศทางของการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างภาคการเมืองกับแผนพัฒนาฯ ไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

แผนพัฒนาฯ : ต้องเป็นแผนที่จับต้องได้

กระบวนการจัดทำแผนฯ ๑๐ นั้น กล่าวได้ว่า ได้พัฒนามาถึงขั้นสุดยอดของการทำแผนแล้ว กล่าวคือ เป็นแผนที่เกิดขึ้นจากการสร้างความเห็นร่วมกัน (Consensus) ของทุกภาคส่วน และไม่ได้เป็นแผนลักษณะชี้แนะ (Indicative Plan) นอกจากนี้ แผนฯ ๑๐ ยังมีจุดเด่นเช่นเดียวกับแผนฯ ๘ และแผนฯ ๙ คือ เขียนขึ้นภายใต้แนวคิดที่ตรงกันของทุกคนว่า จะทำอะไรให้สามารถผลักดันประเทศไทยไปสู่ทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เป็น ภายใต้ความเชื่อที่ว่าจะทำให้ไปถึงจุดนั้นได้ แผนฯ ๑๐ จึงเป็นแผนที่อ่านแล้วรู้สึกดี เป็น Feel Good Statement

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าห่วงไปหรือยังไม่กำหนดไว้ให้ชัดเจนในแผนฯ ๑๐ คือ ไม่ได้บอกว่า การที่จะก้าวไปถึงจุดที่อยากให้เป็นจะต้องทำอะไรบ้าง จะต้องมีแผนงาน/โครงการหรือแนวทางใดมารองรับ ทำให้การผลักดัน

แผนฯ ๑๐ ไปสู่การปฏิบัติขาดแนวทางที่เป็นรูปธรรม วัดผลสำเร็จได้ค่อนข้างยาก ดังนั้น แผนฯ ๑๐ จึงต้องมีความชัดเจนว่า วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่ถูกกำหนดขึ้นในแผน จะนำไปสู่การวางแผนงาน โครงการ หรือการใช้ทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างไร

แผนต้องเชื่อมโยงกับทิศทางหลักที่กำกับการพัฒนาประเทศ และมีปรัชญาของแผนที่ชัดเจน

นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงด้วยว่า ปัจจุบันมีทิศทางหลักๆ ที่กำกับการพัฒนาประเทศอยู่ ๒-๓ เรื่อง ซึ่งแผนฯ ๑๐ จะต้องสัมพันธ์กับทิศทางเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน รวมไปถึงเรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๐ ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาฯ ที่มีระยะเวลา ๕ ปี จะต้องพิจารณาว่าจะเชื่อมโยงแผนกับเงื่อนไขสำคัญเหล่านี้ได้อย่างไร เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของประเทศให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ที่สำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาฯ จะต้องมีการกำหนดปรัชญาของแผนที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยในการเสริมสร้างการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน และสู้กับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดย “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นับได้ว่าเป็นปรัชญาที่สำคัญ และเหมาะสมที่สุดที่จะใช้เป็นปรัชญาหลักในการพัฒนาประเทศ

ต้องมีการผลักดันแผนสู่การปฏิบัติ และมีการบูรณาการสร้างความรู้ความเข้าใจกับสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการจัดทำแผนฯ ๑๐ ต้องให้ความสำคัญเพิ่มเติมกับการผลักดันแผนไปสู่การปฏิบัติด้วย ประการแรก **จะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับรองลงไป** โดยจะต้องมีการกำหนดแผนปฏิบัติการของหน่วยงานระดับกระทรวง กรม และท้องถิ่น ไปจนถึงแผนชุมชน ซึ่งแผนปฏิบัติการในระดับรองเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องครอบคลุมทุกเรื่อง เพราะการทำทุกเรื่อง จะส่งผลให้เรื่องที่สำคัญไม่ประสบความสำเร็จหรือเกิดความล่าช้า และกลายเป็นปัญหาสะสมในที่สุด

แผนปฏิบัติการที่ดีต้องมีความสอดคล้องชัดเจนกับแผนพัฒนาฯ มีการจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่จะทำ และบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมไปถึงใช้กลไกในการขับเคลื่อนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประการต่อมาที่ต้องคำนึงถึงคือ **มีกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจกับสาธารณชนอย่างใกล้ชิด** เนื่องจากสาระของแผนฯ ๑๐ หลายส่วนยังเป็นนามธรรม ทั้งนี้ การสร้างความเข้าใจดังกล่าว ต้องอาศัยกระบวนการประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพควบคู่ไปด้วย การปลูกฝังจิตสำนึกและความเข้าใจที่ตรงกันของสาธารณชนจะช่วยผลักดันให้แผนเกิดสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติได้มากขึ้น

ภาคการเมืองและแผนพัฒนาฯ : มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ เป็นต้นมา พรรคการเมืองได้มีการนำแผนพัฒนาฯ มาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาความคิด และกำหนดทิศทางของนโยบายในการทำงานของพรรค เพื่อนำเสนอต่อประชาชน มีการเชื่อมโยงและแสวงหาจุดร่วมระหว่างแผน

สนับสนุนจากประชาชนจะประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก แต่หากกระบวนการต่างๆ ทางการเมืองถูกนำมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง ประชาชนอาจถูกชักนำให้มึนงงมองต่อแผนหรือนโยบายด้านการพัฒนาอย่างไม่ถูกต้อง ส่งผลให้การสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมกับแผนลดน้อยลงกว่าที่ควรจะเป็น หนทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างความเป็น

พัฒนาฯ กับแนวทางการดำเนินนโยบายต่างๆ ของพรรคในการพัฒนาประเทศ

เมื่อประชาชนเลือกพรรคการเมืองเข้ามา พรรคการเมืองก็นำแนวทางเหล่านั้นมาจัดทำเป็นแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งถ้าประชาธิปไตยมีความมั่นคง แผนการบริหารราชการแผ่นดินก็จะมีระยะเวลาประมาณ ๓-๔ ปี

จุดนี้ เป็นการยืนยันว่า แผนพัฒนาฯ ยังคงมีความสำคัญต่อทุกภาคส่วนในการร่วมกันพัฒนาประเทศ **ภาคการเมืองหรือพรรคการเมืองที่มีโอกาสในการเข้ามาบริหารประเทศก็ยังคงอาศัยแผนพัฒนาฯ เป็นอีกกลไกหนึ่งในการวางนโยบายหรือกำหนดทิศทางในการทำงาน**

สร้างความเป็นธรรมทางการเมือง ควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ ในการวางแผนและกำหนดทิศทางในการพัฒนาประเทศนั้น นอกจากจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งในเรื่องเสรีภาพ ความเท่าเทียมกัน และโอกาสทางเศรษฐกิจแล้ว ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นธรรมทางการเมือง ควบคู่กันไปในการพัฒนาประเทศ

เนื่องจากปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนมีความสำคัญและมีพลังมาก แผนการพัฒนาหรือแนวนโยบายที่ได้รับการ

ธรรมทางการเมืองให้เกิดขึ้นได้ อาจเป็นการกำหนดให้การร่างรัฐธรรมนูญในครั้งต่อไป มีการนำเรื่องปรัชญาทางการเมืองเข้าไปไว้แทนเรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

บทส่งท้าย

นายสุรนันทน์ฯ กล่าวในท้ายที่สุดว่า ความสำเร็จของแผนฯ ๑๐ ขึ้นอยู่กับการจัดทำแผนที่นำไปใช้ได้จริงในทุกภาคส่วน หากทำได้ดังนี้แล้ว แผนที่จัดทำขึ้น ก็ถือว่าเป็นแผนที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ ไม่ใช่แผนที่เลื่อนลอย และภาคส่วนอื่นๆ ก็จะพร้อมที่จะนำไปเป็นกรอบในการดำเนินงานหรือขับเคลื่อนเป้าหมายของตัวเองต่อไป

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ๑๐ จะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางสังคมอยู่เสมอ คือแผนต้องมีความชัดเจน แต่ยืดหยุ่นได้ มีการกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบที่ถูกวิชี ขณะเดียวกันแผนปฏิบัติการที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยแผนพัฒนาฯ เป็นกรอบ จะต้องไม่ละเลยปรัชญาหลักของแผน เพราะปรัชญาที่วางไว้จะเป็นเหมือนหางเสือที่กำกับให้การผลักดันแผนไปสู่ปฏิบัติ สามารถก้าวไปสู่สัมฤทธิ์ผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ✦

ให้ไปถึงจุดหมายได้อย่างเหมาะสม เช่น กำหนดว่าจะยกระดับตัวเราไปอย่างไร ใช้เวลานานเท่าไร ใครเป็นเจ้าของภาพ แต่ละภาคส่วนจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร เป็นต้น ซึ่งจะต้องเริ่มมาตั้งแต่ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และระดับชาติ

นโยบายเศรษฐกิจคู่ขนานยังเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่สำคัญ

นโยบายเศรษฐกิจคู่ขนานจะยังคงเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปอีกนาน เนื่องจากประเทศไทยมีสังคมที่แตกต่าง ๒ สังคมใหญ่ๆ คือ สังคมระดับรากหญ้า และสังคมที่มีโอกาสเข้าหาแหล่งทุนได้มาก การแก้ปัญหาของสองสังคมนี้นี้ต่างกันมาก เพราะฉะนั้นจึงต้องมีวิธีการมองและเข้าใจปัญหา และมีการทำแผนที่เข้าไปแก้ปัญหของแต่ละกลุ่มที่ต่างกัน

สังคมที่มีความสุขนั้น คนในสังคมจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานให้ครบถ้วนก่อน จากนั้นจึงค่อยๆ พัฒนาไปสู่ความสุขขั้นที่สูงขึ้นไป โดยเพิ่มปัจจัยต่างๆ อาทิ ศิลธรรม คุณธรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องทำทุกวิถีทางเพื่อจัดหางบจ่ายสี่ให้แก่คนในชาติอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย อาหาร ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดที่อยู่อาศัยและอาหารได้แก่ ที่ดินทำกินและปัจจัยที่ทำให้เกิดยารักษาโรคได้แก่ โครงการสามสิบบาท เป็นต้น พร้อมทั้งต้องเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าหาแหล่งทรัพยากรได้อย่างเท่าเทียมกันด้วย

การพัฒนาประเทศต้องยึดหลักทางสายกลาง

สำหรับเศรษฐกิจในระดับบน วันนี้หลายประเทศเข้าสู่อุตสาหกรรมใหม่ เศรษฐกิจใหม่ และใช้นวัตกรรมสมัยใหม่อย่างเต็มที่ หลายประเทศก้าวไปไกลแล้ว แต่ประเทศไทยยังต้องก้าวตามไปอีกหลายสิบปี จำเป็นต้องดำเนินการอีกหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างคน สร้างระบบ การปรับแก้กฎหมายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงซึ่งอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับประเทศไทยคือ อุตสาหกรรมที่ใช้ความรู้ในประเทศในการต่อยอด เพื่อเพิ่มมูลค่า โดยใช้วัตถุดิบต่างประเทศให้น้อยลง ใช้วัตถุดิบและแรงงานฝีมือ ตลอดจนสมองของคนในประเทศให้มากขึ้น

เมื่อดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อรองรับ ส่วนบนแล้ว ก็จะต้องดูแลส่วนล่างไปพร้อมๆ กันด้วย เพราะเหตุนี้ การมองภาพรวมของประเทศตลอดเวลาจึงเป็นเรื่องสำคัญ อย่าขับ เคลื่อนประเทศด้วยกระแส กล่าวคือ หาก กระแสตื่นตื่นเรื่องใดก็เน้นเรื่องเพียงเรื่องเดียว เรื่องอื่นไม่ดูแล จะทำให้เกิดอันตราย ต้องใช้ หลักมัชฌิมาปฏิปทา หรือทางสายกลาง หรือยึด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทาน และต้อง พัฒนาไปด้วยกันทุกภาคส่วนอย่างมีคุณธรรม และไม่เกินตัว ซึ่งการไม่เกินตัวนั้นจะไม่เหมือน กันในแต่ละระดับ

พัฒนาการวิจัยและคุณธรรมเพื่อพัฒนาชาติ

จุดอ่อนของประเทศไทยคือการวิจัย ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยอย่างง่ายโดยการไปค้นหา ว่าคนเขาทำอะไรมาแล้ว หรือการวิจัยเพื่อค้นหา

ที่เชื่อมโยงคนเข้ากับเรื่องศีลธรรม คุณธรรม เพราะ ในขณะนี้เกิดความไม่สมดุลจากกระแสโลกาภิวัตน์ ความเข้มแข็งในจิตใจของเด็กและเยาวชนยังอ่อน จึงไม่สามารถเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสารที่เข้ามา ได้อย่างถูกต้อง จำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคม โดยร่วมมือกันระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน หาก วัดสามารถปรับตัวให้คนสนใจเข้าวัดมากขึ้น จะได้จริยธรรม คุณธรรมคืนมาพร้อมๆ กับเทคโนโลยี สมัยใหม่ที่หลั่งไหลเข้ามาด้วย ซึ่งการดำเนินการ ทั้งประเทศคงเป็นเรื่องยาก แต่ควรดำเนินการ

ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นความรู้ที่ต่างไปจากโลกที่มี อยู่แล้ว เพราะฉะนั้น จะต้องพิจารณาส่งเสริมใน เรื่องนี้ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ที่จะส่งลงไป ถึงประชาชนทั่วไป มีการทำแผนที่มีความเชื่อมโยงไปถึงทุกระดับ โดยอาจเริ่มจากการมอบหมาย ให้กระทรวงดำเนินการ กระทรวงก็จะไปแบ่งให้ กรมดำเนินการ และในที่สุดก็ไปต่อกับภาคประชาชน ต่อกับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ค่อยๆ เชื่อมโยง กันไป และทำให้เกิดความสามัคคีขึ้น

นอกจากนี้ ประเทศไทยควรจัดทำแผน

ในพื้นที่นำร่องก่อน และขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

แผนฯ ๑๐ ต้องปรับเปลี่ยนได้

แผนพัฒนาประเทศ ควรเป็นแผนที่ไม่นิ่ง สามารถปรับเปลี่ยนได้ เพราะโลกเปลี่ยนเร็วมาก และต้องมีมาตรฐาน (Benchmark) ในการ เปรียบเทียบจุดที่เราจะเดินทางไปถึงอย่างชัดเจน อาทิ คำว่าสังคมมีความสุขคืออะไร ระดับความ เป็นอยู่ในครอบครัว ระดับศีลธรรมคุณธรรม ระดับ สิ่งแวดล้อม ระดับใดจึงจะเรียกได้ว่ามีความสุข

จะเดินทางไปถึงเป้าหมายได้อย่างไร และเมื่อ ครบ ๕ ปีตามระยะเวลาของแผนแล้ว จะไป ถึงที่ใด โดยมีการประเมินผลทุกปีเพื่อปรับการ ดำเนินการให้สามารถบรรลุผลได้ตามเป้าหมาย

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ควรเน้นเรื่องพลังงาน โครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว และการ แข่งขันด้านการเกษตร

สิ่งที่อยากให้นั้นในแผนพัฒนาฯ ฉบับ ที่ ๑๐ คือ การใช้พลังงาน ไม่ว่าจะเป็นการลด การใช้พลังงาน การพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง พลังงาน การปลูกพืชที่สามารถใช้ทดแทนพลังงาน เช่น ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง หรือแม้ กระทั่งสบู่ดำ เป็นต้น การบริหารจัดการทุนให้ ลงไปถึงทุกภาคส่วน กระจายความรู้และข้อมูล ไปสู่คนในระดับรากหญ้า

การจัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นแก่ การดำรงชีวิตของคน การจัดผังเมือง การควบคุมการเติบโตของเมืองให้สอดคล้องกับระบบ ขนส่ง การส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยวและบริการ ของไทย ซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่นัก ท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของไทย อย่างยั่งยืน เป็นต้น ตลอดจนการยกระดับราคา สินค้าเกษตร และลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตร ให้ต่ำลง เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน ด้านเกษตร

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผน พัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐

นายกรัฐมนตรีกล่าวในตอนท้ายว่า อยากให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนในการสะท้อน ปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อจัดทำ แผนพัฒนาประเทศที่สะท้อนความต้องการของ ทุกภาคส่วนได้อย่างแท้จริง และนำไปสู่การปฏิบัติ และการเชื่อมโยงในภาคประชาสังคม เป็นพลัง ในการขับเคลื่อนประเทศอย่างเป็นระบบ สู่สังคม ที่มีความสุขอย่างยั่งยืนต่อไป ✨

วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ได้มีการนำ **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** มาเป็นหลักในการปฏิบัติและพัฒนาประเทศให้มุ่งพัฒนาประเทศไทยสู่ **“สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green and Happiness Society)”** โดยให้เป็นสังคมที่คนไทย ชุมชนและสถาบันสังคม รวมทั้งระบบเศรษฐกิจ และระบบการบริหารจัดการประเทศ มีคุณลักษณะที่สำคัญๆ ดังนี้

คนไทย มีความรู้คู่คุณธรรม มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทัน ตระหนักในคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีวินัยและรับผิดชอบ มีความภาคภูมิใจและสืบทอดในเอกลักษณ์และภูมิปัญญาไทย มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความสุขภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม สามารถร่วมมือเป็นภาคีการพัฒนา และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ชุมชนและสถาบันสังคม มีความเข้มแข็งกระบวนกรรวมตัว การเรียนรู้ร่วมกัน มีการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นเครือข่าย ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมจัดการกับปัญหาทั้งภายในชุมชนและระดับประเทศ โดยเฉพาะการแก้ปัญหาความยากจน และการกระจายรายได้ ทั้งมีความตระหนัก อนุรักษ์ และรู้จักใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาปรับใช้กับการใช้ทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรมและลดมลพิษ

ระบบเศรษฐกิจ ของประเทศทุกมีความเข้มแข็งและมีเสถียรภาพ ลดการพึ่งพาแข่งขันได้ รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันความเสี่ยงจากภายนอก โครงสร้างเศรษฐกิจปรับไปสู่การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาว มีระดับการออมของครัวเรือนและประเทศเพิ่มขึ้น โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ มีคุณภาพการให้บริการมากขึ้น ทั้งการเข้าถึงและการสร้างเครือข่าย การใช้พลังงานมี

ประสิทธิภาพและมีแหล่งพลังงานทดแทนมากขึ้น

ระบบการบริหารจัดการประเทศ มีความโปร่งใส ยุติธรรม มีการกระจายอำนาจ

สู่ประชาชนอย่างแท้จริง มีระเบียบ กฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาและการบังคับใช้ที่เป็นธรรม ตลอดจนมีการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยในสังคมไทย ✨

ไอโล่

ยุทธศาสตร์

แผนฯ ๑๐

ภาคีการพัฒนา มีบทบาทขับเคลื่อนแผนฯ ๑๐ สู่การปฏิบัติอย่างไร

ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนในสังคม ถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันแนวทางการพัฒนาประเทศของแผนฯ ๑๐ สู่การปฏิบัติบนฐานของความร่วมมือและประสานเชื่อมโยงการทำงานอย่างบูรณาการ ร่วมกัน ดังนี้

ภาครัฐ เป็นแกนจัดทำนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม และผลักดันแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงาน และสนับสนุนข้อมูลวิชาการแก่ภาคีการพัฒนา

ประชาชน มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาในทุกขั้นตอน และเป็นกลไกคอยติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ มีสำนึกความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น

วิชาการ สร้างความรู้และเป็นแหล่งข้อมูลให้สังคม ที่ช่วยจุดประกายความคิด และสร้างความเข้าใจในทางเทคนิควิชาการให้แก่สังคม การเมือง ดำเนินนโยบายต่อเนื่อง โปร่งใส เป็นธรรม และช่วยผลักดันแนวทางการพัฒนาให้เกิดผลในทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เอกชน ดำเนินงานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นรวมทั้งสร้างประโยชน์และความเป็นธรรมแก่สังคม โดยการคืนกำไรสู่สังคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ

สื่อมวลชน เป็นสื่อกลางสะท้อนข้อเท็จจริง ความรู้ ข้อมูลข่าวสารอย่างมีคุณภาพ สร้างสรรค์ ร่วมติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ และรณรงค์สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสาธารณะ ✨

เกาะติดการประชุมประจำปี ๒๕๕๙ ของ สศช.

ข้อเสนอแนะต่อวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ของแผนฯ ๑๐

สศช. เสนอร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ที่เน้นการพึ่งตนเอง สร้างภูมิคุ้มกัน ให้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน ในการประชุมประจำปี ๒๕๕๙ ของ สศช. พร้อมทั้งระดมความคิดเห็นจากที่ประชุมเกี่ยวกับแผนฯ ๑๐ อย่างกว้างขวาง

นายสันติ บางอ้อ ประธานคณะกรรมการจัดประชุมประจำปี ๒๕๕๙ ของ สศช. เปิดเผยว่า การจัดประชุมประจำปี ๒๕๕๙ เรื่อง **แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ : สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน** เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรีที่ผ่านมา มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนฯ ๙ รวมทั้ง ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะแผนฯ ๑๐ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๒,๕๐๐ คน

ภาพรวมของแผนฯ ๑๐ : ส่วนใหญ่เห็นด้วย

ผู้เข้าร่วมประชุม มีความเห็นสอดคล้องกับหลักการจัดทำแผนฯ ๑๐ ว่าเป็นแผนยุทธศาสตร์ซึ่งนำทิศทาง การปรับตัวของประเทศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ในระยะ ๑๐-๑๕ ปีข้างหน้า โดยมุ่งให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินการพัฒนาตามบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วน รวมทั้งเห็นด้วยกับการัญเชิญ **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** มาเป็นหลักปฏิบัติในการพัฒนาและบริหารประเทศให้มีภูมิคุ้มกันและก้าวทันต่อโลกาภิวัตน์

ตลอดจนยึดกระบวนการทบทวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี **“คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา”** ต่อเนื่องจากแผนฯ ๙ โดยที่ประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของแผนฯ ๑๐ สรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ประเทศไทย : ต้องระบุสถานะของประเทศอยู่ ณ จุดใดของโลก ใช้ระยะเวลาเงินทุนเท่าไร

การมุ่งสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย

สู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green and Happiness Society) นั้น จะต้องสามารถบ่งบอกได้ว่า สถานะของประเทศอยู่ ณ จุดใดในสังคมโลก อยากจะไปถึงไหน ไปได้อย่างไร โดยในระยะ ๕ ปีของแผนฯ ๑๐ จะต้องดำเนินการอย่างไร ใช้เวลาและเงินเท่าไร รวมทั้งใครเป็นเจ้าของที่ต้องรับผิดชอบ ตลอดจนควรให้คำจำกัดความ **สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน** ที่ชัดเจน เนื่องจากระดับความสุขของปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ รวมทั้งระดับความสุขมีความแตกต่างในเชิงพื้นที่ ระหว่างคนในเมืองและคนในชนบทด้วย

เป้าหมาย : ต้องมีความชัดเจน

สำหรับเป้าหมายการพัฒนา **ต้องกำหนดทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ชัดเจน** เพื่อนำไปสู่การกำหนดดัชนีชี้วัดผลการพัฒนาการติดตามประเมินผลสำเร็จของการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปีของแผนฯ รวมทั้งปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

แนวทางยุทธศาสตร์ : หลากหลายมุมมอง

ส่วนข้อเสนอแนะต่อแนวทางแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนฯ ๑๐ ที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้

❖ **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้** ควรเน้นการพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีภูมิคุ้มกัน เสริมสร้างสุขภาพคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ และเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

❖ **ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ** ควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างเกื้อกูลกัน เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน รวมทั้งพัฒนากลไกการขับเคลื่อนคุณภาพการพัฒนาในชุมชน

❖ **ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน** ควรเน้นในเรื่องการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจให้มั่นคง และเข้มแข็ง การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นปัจจัยจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนไทย

❖ **ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม** ควรให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน การบริหารจัดการองค์ความรู้โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับความรู้ใหม่ และการรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ

❖ **ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ความยั่งยืน** ควรเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมไทย การเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการของภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจ

ประธานคณะกรรมการฯ กล่าวในตอนท้ายว่า สศช. จะได้นำความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ไปปรับปรุงร่างแผนฯ ๑๐ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ หลังจากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จะดำเนินการนำขึ้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นแผนพัฒนาประเทศตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป ✦